

**KLAIPĖDOS IR TAURAGĖS APSKRIČIŲ SAVIVALDYBIŲ VIEŠŲJŲ
BIBLIOTEKŲ SPECIALISTŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO POREIKIŲ
ANALIZĖ**

Tyrimo ataskaita

Parengė:
Vyresnioji metodininkė Karolina Aleliūnaitė

Klaipėda, 2025

Turinys

Ivadas	3
1.Tyrimo rezultatų analizė	5
1.1 Dalyvavimas KLAVB organizuojamuose kompetencijų ugdymo mokymuose	6
1.2 KLAVB specialistų mokymų bei stažuočių programų kokybės vertinimas.....	6
1.3 KLAVB įgyvendinamų kompetencijų ugdymo programų aktualumas	8
1.5 Pasiūlymai ar pageidavimai KLAVB kompetencijų ugdymo organizavimui	11
1.6 Bendrosios kompetencijos.....	12
1.7 Profesinių ir specialiųjų kompetencijų tobulinimo poreikiai	14
1.8 Siūlomas organizavimas ir mokymų formos	15
1.9 Priežastys trukdančios dalyvauti mokymuose	17
1.10 Žinių praktinis taikymas bibliotekoje	17
2. Išvados.....	19
Siekiant tobulinti KLAVB specialistų kompetencijas, rekomenduotina:	20
Priedas Nr. 1.....	21

Įvadas

Apklausoje aktualumas grindžiamas nacionaliniais kultūros politikos prioritetais ir regioninės plėtros tikslais, siekiančiais stiprinti kultūros sektoriaus veiklos kokybę bei darbuotojų profesines kompetencijas. 2019 m. strateginiame dokumente „Kultūra 2030“¹ pabrėžiama, kad visapusiškas kultūrinių kompetencijų ir kūrybingumo ugdymas visą gyvenimą siekiant tvarios, darnios ir inovatyvios visuomenės raidos. Ši nuostata pabrėžia, kad kultūra – tai ne tik meninė raiška ar paveldas, bet ir svarbus socialinės sanglaudos, pilietiškumo bei asmeninio tobulėjimo veiksnys.

Šiam tikslui įgyvendinti itin svarbu užtikrinti nuoseklų ir sistemingą aukštos kvalifikacijos kultūros bei meno specialistų, pedagogų, kultūros vadybininkų ir viešųjų bibliotekų darbuotojų rengimą bei profesinį tobulinimą. Tokia kryptis atitinka ir Valstybės pažangos strategijoje išskirtą prioritetą – stiprinti mokymosi visą gyvenimą sistemą, kuri yra esminis veiksnys, darantis poveikį visuomenės pažangai, konkurencingumui ir pilietinei brandai.

Remiantis „Lietuvos kultūros politikos strategija“², daug dėmesio skiriama kultūros ir meno įstaigų veiklos kokybės bei efektyvumo didinimui, optimaliai paskirstant kultūros paslaugas ir stiprinant žmogiškuosius išteklius. Šiame kontekste bibliotekų sistema užima ypatingą vietą – viešosios bibliotekos yra vienas svarbiausių vietos kultūros, informacijos ir švietimo centrų, skatinančių gyventojų įsitraukimą į kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą.

Atsižvelgdama į šiuos prioritetus, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka 2017 m.³ parengė „Lietuvos viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos modelį“⁴, kuris numato nuoseklų kvalifikacijos tobulinimo procesų koordinavimą, valdymą bei stebėseną. Šio modelio paskirtis – suteikti teisinį ir organizacinį pagrindą kiekvienam bibliotekos darbuotojui įgyvendinti prigimtine teisę visą gyvenimą ugdyti savo asmenybę, tobulinti profesinius įgūdžius, įgyti naujų žinių ir gebėjimų bei tapti aktyviu, kūrybingu ir atsakingu demokratinės visuomenės nariu.

Tyrimas, skirtas Klaipėdos ir Tauragės regionų bibliotekos atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant informacinį raštingumą, skatinant skaitymo kultūrą, stiprinant vietos bendruomenių tapatumą ir mažinant kultūrinę bei socialinę atskirtį.

¹ Kultūra 2030. Prieiga internete: [Kultūra 2030 projektas.pdf](#)

² LIETUVOS KULTŪROS POLITIKOS STRATEGIJA. Prieiga internete: [665 Dėl Lietuvos kultūros politikos strategijos patvirtinimo](#)

³ PROJEKTAS „LIETUVOS VIEŠŲJŲ BIBLIOTEKŲ DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS KĖLIMO SISTEMOS MODELIO SUKŪRIMAS“. Prieiga internete: [Lietuvos-viešųjų-bibliotekų-kvalifikacijos-kėlimo-modelis.pdf](#)

Tyrimo tikslas

Šio tyrimo tikslas – nustatyti bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo poreikius ir remiantis gautais rezultatais, parengti tikslingą kompetencijų ugdymo programą, skirtą Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistams (toliau – regiono bibliotekos, regiono SVB)

Pagrindiniai tyrimo uždaviniai:

1. Išanalizuoti viešųjų bibliotekų veiklos situaciją bei specialistų dalyvavimą ir įsitraukimą į kvalifikacijos tobulinimo veiklas
2. Nustatyti pagrindinius viešųjų bibliotekų specialistų profesinių kompetencijų ugdymo poreikius.
3. Įvertinti darbuotojų požiūrį į kvalifikacijos tobulinimo galimybes, jų formatus ir prieinamumą.

Tyrimo tikslinė grupė

Tyrimė dalyvavo Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai, kurių nuomonė padėjo įvertinti profesinio tobulėjimo poreikius bei galimybes.

Tyrimo metodika

Duomenys buvo surinkti taikant anketinės apklausos metodą. Apklausa vykdyta elektroniniu būdu, dalyviams pateikiant aktyvią nuorodą į klausimyną. Klausimyną sudarė uždarojo ir atvirojo tipo klausimai, leidžiantys tiek įvertinti kiekybinius rodiklius, tiek gauti kokybinės informacijos. Apklausa buvo anoniminė, užtikrinant dalyvių konfidencialumą ir atvirumą. Iš viso tyrimė dalyvavo 182 bibliotekos ir jų filialai bei 10 aptarnavimo punktų (informacija paimta iš Libis duomenų bazės⁵) Iš viso šiose bibliotekose dirba 531 darbuotojas, iš kurių 111 užpildė apklausos anketą. Tai sudaro reikšmingą dalį visų darbuotojų, todėl gauti duomenys laikytini reprezentatyviais ir leidžia formuluoti pagrįstas išvadas apie bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo poreikius.

Kokybinių tyrimų metodika ir imties nustatymas: K. Kardelis. Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai ⁶

Tyrimo laikas: 2025m. rugsėjo 15 d. - spalio 2 d.

⁵ Libis duomenų bazės Prieiga internete: [LNMMB](https://libis.lt/)

⁶ K. Kardelis. Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai Prieiga internete: <https://verslas09.wordpress.com/wp-content/uploads/2010/01/mtp.pdf>

1. Tyrimo rezultatų analizė

Tobulėjimas yra svarbus kiekvieno žmogaus tiek profesiniame, tiek asmeniniame gyvenime. Profesinis tobulėjimas ypač reikšmingas, nes jis užtikrina, kad specialistas gerai suprastų savo darbą ir galėtų efektyviau atlikti užduotis. Kylant kompetencijai, gerėja ir darbuotojų darbo kokybė. Tyrimų analizė taip pat yra svarbi, nes ji leidžia surinkti informaciją iš specialistų apie jų poreikius, lūkesčius bei galimas spragas, kurias jie norėtų tobulinti. Siekiant užtikrinti aukštą kvalifikacijos tobulinimo proceso kokybę ir efektyvumą, KLAVB periodiškai atlieka kvalifikacijos tobulinimo poreikių analizę. Ši analizė leidžia identifikuoti specialistų tobulinimosi sritis, nustatyti esamus kompetencijų trūkumus bei numatyti tinkamiausias mokymosi priemones ir programas, kurios atitiktų tiek darbuotojų lūkesčius, tiek organizacijos strateginius tikslus. Periodiškas šios informacijos rinkimas ir vertinimas užtikrina, kad kvalifikacijos kėlimas būtų kryptingas, pagrįstas realiais poreikiais ir skatintų tiek profesinį, tiek asmeninį darbuotojų tobulėjimą.

Remiantis apklausos duomenimis, didžiausią dalį respondentų sudarė vyresnieji bibliotekininkai – jų buvo 44 (40 proc.), t. y. beveik pusė visų dalyvių. Tai rodo, kad apklausoje aktyviausiai dalyvavo specialistai, turintys sukauptos profesinės patirties ir atsakingi už įvairias bibliotekinės veiklos sritis – nuo skaitytojų aptarnavimo iki edukacinių bei kultūrinių projektų įgyvendinimo.

Antroje vietoje – vyriausieji bibliotekininkai (19 resp./17 proc.), kurie dažnai atlieka koordinavimo, metodinės pagalbos ar turinio kūrimo funkcijas. Jų įsitraukimas yra svarbus siekiant įvertinti aukštesnio lygmens specialistų kvalifikacijos tobulinimo poreikius bei jų vaidmenį perduodant patirtį jaunesniems kolegoms.

Padalinių vadovai sudarė 15 respondentų (14 proc.). Ši grupė yra reikšminga, nes vadovai dažniausiai priima sprendimus dėl darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ir strateginių bibliotekos veiklos kryptių. Jų nuomonė leidžia geriau suprasti institucinius prioritetus bei organizacinius kvalifikacijos tobulinimo iššūkius.

Bibliotekininkų apklausoje dalyvavo 17 respondentų (15 proc.), o tai atspindi jaunesniųjų specialistų įsitraukimą į tyrimą. Šios grupės atsakymai leidžia identifikuoti poreikius, susijusius su praktinių įgūdžių stiprinimu, naujų technologijų taikymu ar karjeros augimo galimybėmis. Be to, apklausoje dalyvavo ir 1 metodininkas (1 proc.) bei 15 kitų (14 proc.) pareigybų atstovų, tarp kurių gali būti kultūrinių renginių organizatoriai, informacijos specialistai ar projektų vadovai. Šių respondentų įtraukimas leidžia pažvelgti į kvalifikacijos tobulinimo poreikius iš įvairių bibliotekinės veiklos perspektyvų.

Apibendrinant galima teigti, kad apklausoje dalyvavo įvairių lygių ir funkcijų bibliotekų specialistai, todėl surinkti duomenys yra reprezentatyvūs ir leidžia kompleksiškai įvertinti Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo poreikius praktiniu profesinės veiklos lygmeniu.

1.1 Dalyvavimas KLAVB organizuojamuose kompetencijų ugdymo mokymuose

Atliktos apklausos rezultatai rodo, kad dauguma Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistų pasižymi aktyviu įsitraukimu į kvalifikacijos tobulinimo veiklas. 51 respondentų (46 proc.) nurodė, kad mokymuose dalyvauja bent kartą per metus, o dar respondentų 37 (33 proc.) – kad jie mokymuose dalyvauja 2–3 kartus per metus. 95 proc. apklaustųjų sistemingai rūpinasi savo profesiniu tobulėjimu ir aktyviai naudojami siūlomomis kvalifikacijos kėlimo galimybėmis.

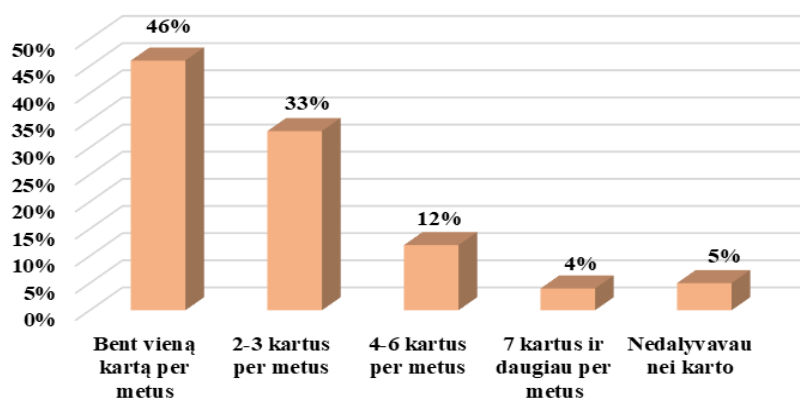

Diagrama 1. Respondentų dalyvavimas KLAVB organizuojamuose renginiuose

13 respondentų (12 proc.) pažymėjo, kad per metus 4–6 mokymuose, o 4 respondentų (4 proc.) mokymuose lankosi septynis kartus ar daugiau. Tokie rezultatai atskleidžia aukštą darbuotojų motyvaciją ir nuolatinį siekį gilinti profesines žinias bei tobulinti įgūdžius. 95 % respondentų išsiskiria kryptingu ir tikslingu įsitraukimu į nuolatinį mokymosi procesą, kuris yra vienas iš esminių profesinės kompetencijos augimo veiksnių.

Tuo tarpu tik 6 respondentų (5 proc.) teigė, kad per pastaruosius metus mokymuose nedalyvavo, todėl galima teigti, kad bibliotekų tinkle vyrauja pozityvus požiūris į kvalifikacijos tobulinimą, o institucijos veiksmingai skatina savo darbuotojus dalyvauti profesinio augimo veiklose.

1.2 KLAVB specialistų mokymų bei stažučių programų kokybės vertinimas

Apklausos duomenys rodo itin aukštą Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešosios bibliotekos (toliau – KLAVB) organizuojamų mokymų ir stažučių vertinimą tarp apklausoje dalyvavusių bibliotekų specialistų. Net 96 respondentai (91 proc.) nurodė, kad mokymai ir stažuotės buvo kokybiški ir atitiko jų lūkesčius, o dar 4 respondentai (4 proc.) pažymėjo, jog mokymai buvo kokybiški, tačiau jie pageidautų tam tikrų pokyčių ar patobulinimų. Nei vienas respondentas nenurodė, kad mokymai ar stažuotės buvo nekokybiški, kas rodo aukštą pasitenkinimo lygį ir dalyvių pasitikėjimą KLAVB organizuojamomis kvalifikacijos tobulinimo iniciatyvomis (mokymai, seminarai ir kt.). 3 respondentai (3 proc.) neturėjo aiškos nuomonės apie mokymų kokybę, o 2 respondentai (2 proc.) teigė, kad mokymuose ar stažuotėse nedalyvavo. Apibendrinant galima teigti, kad KLAVB vykdomi mokymai ir stažuotės yra vertinami labai teigiamai, o aukšti kokybiniai rodikliai atskleidžia šių programų aktualumą, profesionalų turinį ir praktinę naudą bibliotekų specialistų profesinei veiklai.

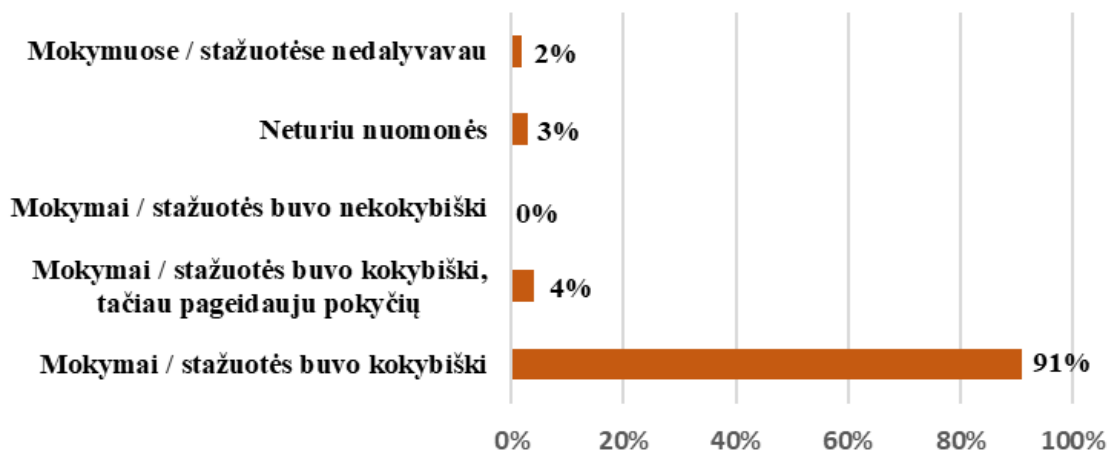

Diagrama 2. KLABB specialistų mokymų ir stažuotėlių programų vertinimas

Vertinant atsakymus, respondentų nuomonės išsiskyrė: 67 apklaustųjų (60 proc.) teigė, kad dabartinė programa juos tenkina ir pokyčių nepageidaujama, 11 apklaustųjų (10 proc.) nurodė, jog norėtų įvairesnių mokymų, o 33 apklaustųjų (30 proc.) neturėjo nuomonės šiuo klausimu.

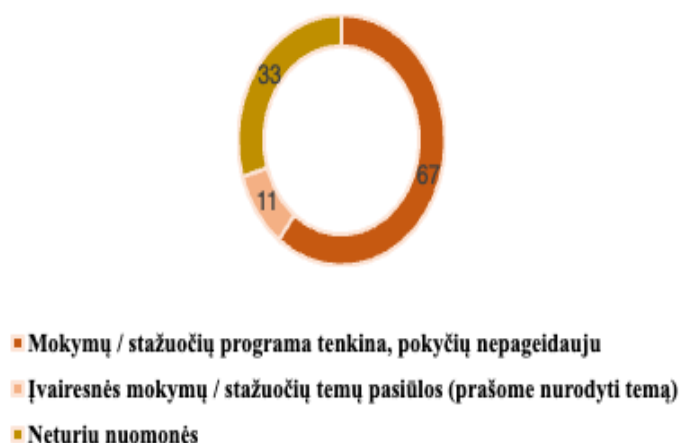

Diagrama 3 Norimi pokyčiai KLABB kelimo plane

1.3 KLAVB įgyvendinamų kompetencijų ugdymo programų aktualumas

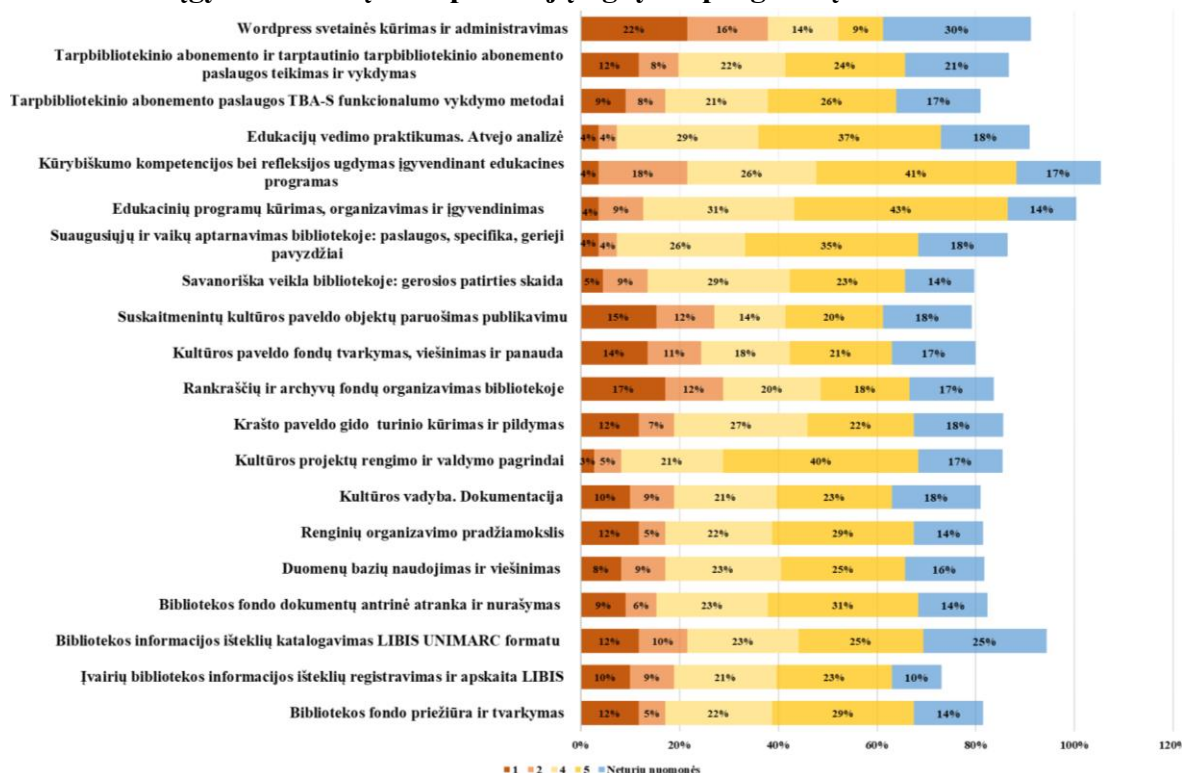

Diagrama 4. KLAVB įgyvendinamų kompetencijų ugdymo programų aktualumas

Tyrimo rezultatai parodė, kad kompetencijų ugdymo programų temų aktualumas tarp bibliotekų darbuotojų yra nevienodas – daugelis temų domina skirtingus specialistus, priklausomai nuo jų darbo pobūdžio, funkcijų bei atsakomybės sričių. Tai rodo, jog bibliotekų bendruomenė yra įvairialypė, o jos narių profesiniai poreikiai skiriasi. Vieniems svarbiau gilinti teorines žinias apie bibliotekų fondų priežiūrą, kitiems – lavinti kūrybiškumo ir edukacines kompetencijas, siekiant sėkmingai įgyvendinti kultūrines ar švietėjiškas veiklas.

Kompetencijų ugdymo programos buvo vertinamos penkiabalėje sistemoje, kur 1 reiškė „visiškai neaktualu“, o 5 – „labai aktualu“. Toks vertinimo metodas leido aiškiai atskirti neaktualias ir aktualias sritis, identifikuojant, kurios temos labiausiai atliepia šiuolaikinius bibliotekų darbuotojų profesinius poreikius. KLAVB kompetencijų ugdymo programų aktualumas buvo apskaičiuojamas apibendrinant gautus vertinimus: neaktualioms temoms buvo priskirti atsakymai nuo 1 iki 2 balų, o aktualioms – nuo 4 iki 5 balų. Ši analizė leido nustatyti konkrečius prioritetus tolesniam kompetencijų tobulinimo programų planavimui.

Vertinant atskirų programų rezultatus, paaiškėjo, kad specialistų nuomone, vertingiausia ir aktualiausia programa buvo „Edukacinių programų kūrimas, organizavimas ir įgyvendinimas“, kurią net 73,3 proc. respondentų įvertino kaip aktualią. Tokie rezultatai yra visiškai suprantami, nes bibliotekininkai ir kiti bibliotekų darbuotojai vis dažniau įsitraukia į edukacinių užsiėmimų organizavimą, rengdami veiklas įvairaus amžiaus ir interesų lankytojams. Šiuolaikinė biblioteka yra daugiavertė erdvė, kurioje vyksta kūrybiniai, pažintiniai bei švietėjiški procesai. Todėl gebėjimas kurti, planuoti ir įgyvendinti kokybiškas

edukacines programas yra itin svarbi profesinė kompetencija, padedanti bibliotekininkams prisidėti prie bendruomenės švietimo ir kultūrinio gyvenimo stiprinimo.

Su edukacine veikla glaudžiai susijusi ir kita itin populiari tema – „Kūrybiškumo kompetencijos bei refleksijos ugdymas įgyvendinant edukacines programas“. Šią programą aktualia įvardijo 66,6 % dalyvių, kas rodo stiprų bibliotekininkų poreikį lavinti kūrybiškumą bei gebėjimą reflektuoti savo veiklą. Šios kompetencijos yra ypač svarbios tiems darbuotojams, kurie organizuoja ir įgyvendina edukacinius užsiėmimus, nes kūrybiškas požiūris leidžia patraukliau pateikti informaciją, pritaikyti ją skirtingoms auditorijoms ir skatinti aktyvų lankytojų įsitraukimą. Be to, gebėjimas reflektuoti suteikia galimybę analizuoti savo veiklos patirtis, įsivertinti ir tobulėti, todėl šis aspektas yra itin svarbus šiuolaikinėje bibliotekininkystėje.

Daug dėmesio sulaukė ir programa „Edukacijų vedimo praktikumas. Atvejo analizė“, kurią aktualia laikė 65,7 % respondentų. Šis rezultatas rodo, kad bibliotekų darbuotojai vertina praktinio mokymosi galimybes, leidžiančias įgyti ne tik teorinių, bet ir praktinių žinių bei įgūdžių. Dalyvavimas tokiose programose suteikia galimybę tobulinti viešojo kalbėjimo, renginių organizavimo ir komunikacijos gebėjimus, kurie yra būtini kasdienėje profesinėje veikloje bendraujant su įvairiomis auditorijomis.

Ne mažiau aktuali pasirodė ir „Bibliotekos fondo priežiūra ir tvarkymas“ tema, kuri taip pat sulaukė didelio susidomėjimo tarp respondentų. Šią programą aktualia įvardijo daugiau nei pusė dalyvių. Tai galima paaiškinti tuo, kad bibliotekos fondų priežiūra yra viena pagrindinių bibliotekininko profesinių veiklų, reikalaujanti specifinių žinių ir kruopštumo. Be to, daugelis apklaustųjų pažymėjo, jog pastaraisiais metais Lietuvoje nebėra bibliotekininkystės studijų programų, kuriose būtų išsamiai dėstoma apie fondo priežiūros procesus. Todėl šių mokymų aktualumas atspindi specialistų norą tobulinti žinias, užpildyti profesines spragas ir įgyti naujų kompetencijų, reikalingų kasdinei veiklai.

Panašiomis priežastimis galima paaiškinti ir didelį susidomėjimą programa „Įvairių bibliotekos informacijos išteklių registravimas ir apskaita LIBIS sistemoje“, kurią aktualia įvardijo 60,3 % respondentų. Ši sritis yra itin svarbi, nes informacijos išteklių valdymas tiesiogiai susijęs su bibliotekos darbo efektyvumu, duomenų tikslumu ir paslaugų kokybe.

Tarp kitų dažniausiai aktualiomis įvardytų temų išsiskyrė „Suaugusiųjų ir vaikų aptarnavimas bibliotekoje: paslaugos, specifika, gerieji pavyzdžiai“, kurią 61,2 % respondentų įvertino kaip aktualią. Nemažai dėmesio sulaukė temos „Įvairių bibliotekos informacijos išteklių registravimas ir apskaita LIBIS sistemoje“ bei „Kultūros projektų rengimo ir valdymo pagrindai“, kurias aktualiomis laikė po 60,3 % apklaustųjų. Šie rezultatai rodo, kad bibliotekų darbuotojams svarbu ne tik tobulinti praktinius gebėjimus, susijusius su informacijos išteklių valdymu ir bibliotekos paslaugų organizavimu, bet ir įgyti žinių, reikalingų kultūros projektų planavimui bei įgyvendinimui, kurie vis dažniau tampa reikšminga šiuolaikinių bibliotekų veiklos dalimi.

Mažiausiai aktualiomis respondentai įvardijo programas, susijusias su technologiniais ir archyviniais procesais. Mažiausiai susidomėjimo sulaukė programa „WordPress svetainės kūrimas ir administravimas“, kurią aktualia laikė tik 37,8 % respondentų. Tai rodo, kad dauguma bibliotekų darbuotojų šios srities žinias jau yra įgiję anksčiau. Pastaraisiais metais ši programa buvo siūloma ne vieną kartą, todėl galima daryti prielaidą, kad pagrindiniai įgūdžiai jau įsisavinti, o naujų mokymų poreikis sumažėjo. Be to, ne visose bibliotekose yra poreikis kurti ar administruoti interneto svetaines, todėl šios temos aktualumas natūraliai mažėja.

Pastebėtina, kad nors „Bibliotekos fondo priežiūra ir tvarkymas“ buvo viena iš paklausiausių temų, „Rankraščių ir archyvų fondų organizavimo bibliotekoje“ mokymai sulaukė gerokai mažiau dėmesio – šią programą aktualia įvardijo tik 28,8 % respondentų. Tai leidžia manyti, kad dauguma bibliotekų specialistų jau turi pakankamai žinių ir praktinės patirties šioje srityje. Be to, tokio pobūdžio mokymai organizuojami reguliariai, todėl tie, kuriems jie buvo reikalingi, greičiausiai juos jau yra išklaušę. Dėl šios priežasties natūraliai mažėja poreikis kartoti mokymus.

Galima teigti, kad šių programų mažesnis populiarumas susijęs ne tiek su jų neaktualumu, kiek su tuo, jog dalis darbuotojų jau yra įgiję reikiamus įgūdžius arba šios temos nėra tiesiogiai susijusios su jų kasdiene veikla. Dažniausiai „Rankraščių ir archyvų fondų organizavimo“ mokymais domisi naujai bibliotekose pradėję dirbti specialistai arba tie, kurių pareigos tiesiogiai susijusios su archyvinės medžiagos priežiūra.

Taip pat pastebėtas vidutinis respondentų susidomėjimas kai kuriomis programomis, kurios nėra visiškai naujos, tačiau išlieka aktualios daliai bibliotekų specialistų. Pavyzdžiui, programa „Suskaitmenintų kultūros paveldo objektų paruošimas publikavimui“ nebuvo aktuali 27 % respondentų, tačiau 34,2 % apklaustųjų ją įvertino kaip aktualią. Tai leidžia daryti prielaidą, kad ši tema domina tuos darbuotojus, kurie tiesiogiai dirba su skaitmeninimo procesais, tačiau platesnei bibliotekininkų grupei ji nėra tokia reikšminga, nes šių žinių jiems neprireikia kasdienėje veikloje.

Panašios tendencijos pastebimos ir vertinant programą „Kultūros paveldo fondų tvarkymas, viešinimas ir panauda“. Ši tema neaktuali buvo 24,3 % respondentų, tačiau 38 % ją įvardijo kaip aktualią. Tai rodo, kad dalis bibliotekų vis dar aktyviai dirba su kultūros paveldo išsaugojimo ir viešinimo iniciatyvomis, todėl jaučia poreikį tobulinti šioje srityje reikalingas kompetencijas.

Kiek didesnio susidomėjimo, palyginti su minėtomis temomis, sulaukė programa „Bibliotekos informacijos išteklių katalogavimas LIBIS UNIMARC formatu“. Ši tema neaktuali buvo 21,6 % apklaustųjų, tačiau 35,1 % respondentų ją įvertino kaip aktualią. Tai rodo, kad katalogavimo procesai išlieka svarbia bibliotekininkų veiklos dalimi, ypač tiems, kurie tiesiogiai atsakingi už informacijos išteklių sisteminimą, duomenų bazines ir turinio valdymą.

Apibendrinant galima teigti, kad šių programų vertinimai atskleidžia vidutinį temų aktualumo lygį, kai tam tikros kompetencijos yra reikalingos tik daliai darbuotojų. Tai natūralu, nes bibliotekose dirbantys specialistai atlieka skirtingas funkcijas, todėl jų profesiniai tobulėjimo poreikiai skiriasi pagal darbo specifiką ir institucijos veiklos kryptis.

1.4 Vertinimas KLAVB organizuotų kviestinių lektorių mokymų

Remiantis apklausos rezultatais, dauguma respondentų (91 resp./82 proc.) labai teigiamai vertina KLAVB organizuotus kviestinių lektorių mokymus ir juos laiko kokybiškais. Tai rodo, kad dalyviai yra patenkinti mokymų turiniu, lektorių profesionalumu bei pateikimo forma. Aukštas teigiamų vertinimų procentas leidžia daryti išvadą, jog šie mokymai atitinka dalyvių lūkesčius ir suteikia reikalingų žinių bei praktinių įgūdžių.

Diagrama 5. KLAVB organizuotų kviestinių lektorių mokymų vertinimas

Nedidelė dalis respondentų (6 resp./5 proc.) nurodė, kad mokymai buvo kokybiški, tačiau jie pageidauja tam tikrų pokyčių. Tai gali reikšti, jog dalyviai mato tobulinimo galimybių, pavyzdžiui, temų įvairovėje, interaktyvumo lygyje ar mokymų organizavimo formate. Toks grįžtamasis ryšys yra vertingas, nes padeda organizatoriams gerinti renginių kokybę ir dar labiau pritaikyti juos prie auditorijos poreikių.

Tuo tarpu nė vienas respondentas nenurodė, kad mokymai buvo nekokybiški, o tai dar labiau sustiprina teigiamą bendrą vertinimą. Nedidelė dalis apklaustųjų neturėjo nuomonės (7 resp./8 proc.) arba nedalyvavo mokymuose (6 resp./5 proc.), todėl šių grupių atsakymai reikšmingos įtakos bendram vertinimui neturi. Apibendrinant galima teigti, kad KLAVB kviestinių lektorių mokymai pasižymi aukšta kokybe ir yra teigiamai vertinami daugumos dalyvių.

1.5 Pasiūlymai ar pageidavimai KLAVB kompetencijų ugdymo organizavimui

Apklausos dalyvių pateikti komentarai ir pasiūlymai atskleidžia poreikį tobulinti mokymų organizavimo formas ir turinį. Respondentai išreiškė norą, kad būtų daugiau diskusijų ir praktinių užsiėmimų, kurie skatintų aktyvų dalyvavimą ir patirties mainus tarp kolegų. Dalis respondentų siūlo mokymus paskirstyti tolygiai per visus metus, kad jie nebūtų koncentruojami metų pabaigoje – tai leistų darbuotojams dalyvauti platesniame norimų temų spektre ir išvengti užimtumo problemų. Keli respondentai rekomendavo organizuoti ilgesnės trukmės mokymus ar stažuotes (2 ar daugiau dienų), nes trumpi, kelių valandų trukmės užsiėmimai dažnai būna

mažiau efektyvūs – ypač kai mokymai vyksta kituose miestuose ir kelionė užima daugiau laiko nei pats renginys. Be to, buvo pabrėžta, kad mokymai nedidelėse grupėse suteiktų daugiau galimybių aktyviam įsitraukimui, diskusijoms ir individualiam grįžtamajam ryšiui.

Taip pat pasiūlyta organizuoti kvalifikacijos kėlimo dienas pagal sekcijas, kad vienu metu galėtų dalyvauti daugiau bibliotekininkų iš tos pačios įstaigos, pasiskirstydami į skirtingas temines auditorijas. Dalis dalyvių rekomendavo plėtoti išvažiuojamųjų susitikimų, edukacijų ir kvalifikacinių kelionių praktiką, kurios skatintų dalintis gerąja patirtimi, susipažinti su inovatyviais sprendimais ir įkvėptų naujoms veikloms. Keli apklaustieji pabrėžė, kad būtų naudinga diegti mišrias mokymosi formas (gyvai ir nuotoliniu būdu), suteikiant dalyviams galimybę pasirinkti patogiausią būdą. Taip pat išreikštas poreikis teminiams mokymų ciklams, t. y. tęstiniam kursams su praktinėmis užduotimis, kurie užtikrintų nuosekli žinių įsisavinimą. Dalis respondentų paminėjo mentorystės programas, kurios leistų mažesnių bibliotekų darbuotojams semtis patirties iš didesnių institucijų specialistų. Be to, pasiūlyta plėtoti patirties mainus su kitomis kultūros ir švietimo įstaigomis – muziejais, mokyklomis ir kitomis bibliotekomis. Tarp aktualiausių temų išryškėjo komunikacija ir viešieji ryšiai (socialinių tinklų valdymas, kūrybinė komunikacija, bendruomenės įtraukimo strategijos) bei projektų rengimas ir finansavimas (paraiškų rašymas, Lietuvos kultūros tarybos prioritetai, ES programos).

Apibendrinant galima teigti, kad respondentų pasiūlymai pabrėžia poreikį kurti įvairesnes, interaktyvias ir praktika grįstas kompetencijų ugdymo programas, užtikrinti jų prieinamumą, tęstinumą ir teminį aktualumą, bei skatinti tarpinstitucinius ryšius ir patirties sklaidą tarp regiono bibliotekų specialistų.

1.6 Bendrosios kompetencijos

Remiantis apklausos duomenimis, galima pastebėti aiškias tendencijas, atskleidžiančias Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistų aktualiausius žinių ir įgūdžių tobulinimo poreikius. Respondentų atsakymai rodo, kad daugiausia dėmesio šiuo metu skiriama kūrybiškumo ugdymui, viešojo kalbėjimo gebėjimams ir psichologijos žinių gilinimui, o tai atspindi šiuolaikinius bibliotekų veiklos iššūkius bei besikeičiančius vartotojų poreikius.

Kūrybiškumo ugdymas buvo dažniausiai pasirenkamas atsakymas – jį nurodė net 50 respondentų (45 proc.). Tai rodo, kad bibliotekų specialistai siekia tobulinti gebėjimus, leidžiančius kurti patrauklias paslaugas, renginius ir edukacines veiklas, pritaikytas įvairioms auditorijoms. Kūrybiškumo stiprinimas tampa būtinu, siekiant didinti bibliotekų patrauklumą, įtraukti bendruomenės ir reaguoti į kultūros bei technologijų pokyčius.

Antroje vietoje pagal pasirinkimus buvo viešojo kalbėjimo įgūdžių tobulinimas – šią sritį aktualia įvardijo 38 respondentai (45 proc.). Šis rezultatas atskleidžia bibliotekininkų poreikį gerinti savo komunikacinius gebėjimus, kurie ypač svarbūs organizuojant renginius, vedant mokymus ar pristatant bibliotekos veiklas plačiajai visuomenei.

Trečioje vietoje išsiskiria psichologijos žinių tobulinimas pasirinko 35 respondentai (32 proc.). Tai rodo, kad bibliotekų darbuotojai turi poreikį suprasti skirtingo

amžiaus ir socialinių grupių vartotojų poreikius, taip pat gebėti tinkamai bendrauti su specialiųjų poreikių turinčiais vartotojais. Taip pat svarbiomis sritimis išlieka konfliktinių situacijų valdymas (27 resp./24 proc.) ir lankytojų aptarnavimo kultūra bei vartotojų teisių apsauga (27 resp./24 proc.). Šie rezultatai rodo, kad bibliotekų darbuotojai susiduria su įvairiais bendravimo iššūkiais ir siekia stiprinti gebėjimą palaikyti konstruktyvius santykius su lankytojais bei efektyviai spręsti kasdienėje veikloje kylančias problemas.

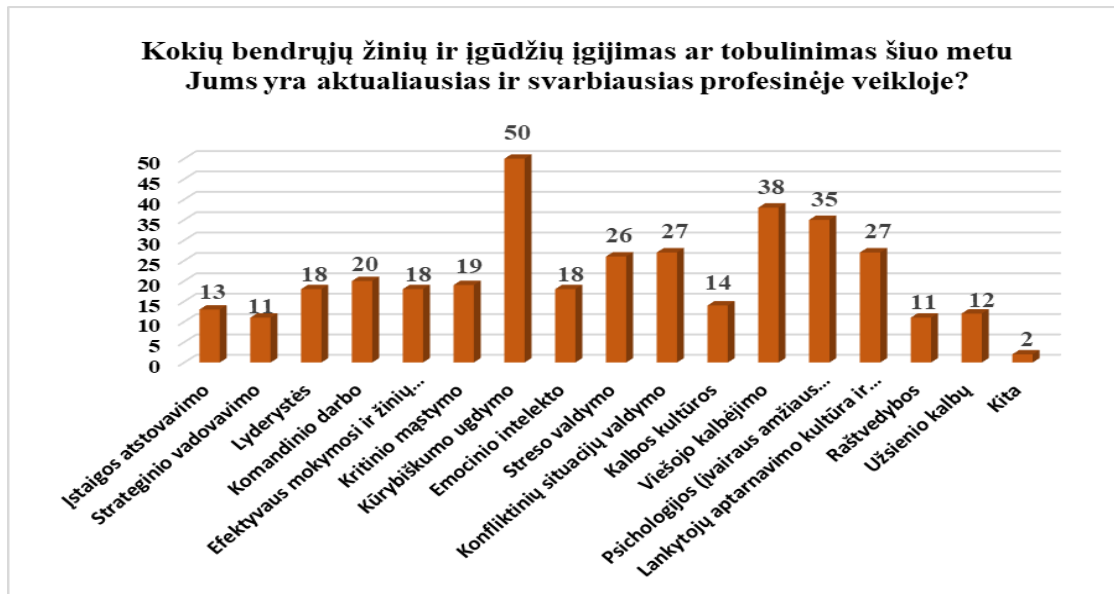

Diagrama 6. KLAVB specialistų bendrųjų kompetencijų stiprinimo poreikis

Ne mažiau reikšmingais laikomi ir streso valdymo (26 resp./23 proc.) bei kritinio mąstymo (19 resp. /17proc.) įgūdžiai, kurie padeda prisitaikyti prie intensyvėjančio darbo tempo, technologinių pokyčių ir didėjančių lūkesčių. Komandinio darbo (20 resp./18 proc.), emocinio intelekto (18 resp./5 proc.), efektyvaus mokymosi (18 resp./16 proc.) bei lyderystės įgūdžių ugdymas (18 resp./5 proc.) taip pat sulaukė nemažo dėmesio – tai rodo bibliotekų darbuotojų norą stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą, dalintis atsakomybe ir skatinti organizacinę kultūrą.

Mažesnę, bet vis dar reikšmingą poreikį išreiškė kalbos kultūros (14 resp./13 proc.), įstaigos atstovavimo (13 resp./12 proc.), užsienio kalbų (12 resp. / 11 proc.) raštvedybos (11 respondentai/3 proc.) ir strateginio vadovavimo (11 resp./10 proc.) sričių tobulinimas. Šios sritys dažniau aktualios vadovaujančias ar administracines pareigas užimantiems specialistams, kurių veikla susijusi su institucijos reprezentavimu ir dokumentų valdymu.

Galima teigti, kad apklausos rezultatai atskleidžia tendenciją – bibliotekų specialistai labiausiai siekia tobulinti kūrybinius, komunikacinius ir psichologinius gebėjimus, kurie yra būtini bibliotekų veikloje. Šie duomenys gali tapti svariu pagrindu planuojant kvalifikacijos tobulinimo programas, orientuotas į darbuotojų kūrybinį potencialą, emocinį atsparumą ir efektyvų bendravimą su įvairiomis vartotojų grupėmis.

1.7 Profesinių ir specialiųjų kompetencijų tobulinimo poreikiai

Remiantis apklausos rezultatais, Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai išskyrė aiškias profesinių ir specialiųjų kompetencijų tobulinimo kryptis, atspindinčias tiek tradicines bibliotekines funkcijas, tiek modernias kurias aptartos apačioje

Didžiausią dėmesį respondentai skiria knygų populiarinimo ir skaitymo skatinimo strategijoms – šią sritį pasirinko net 41 dalyvis (37 proc.). Tai rodo, kad specialistai ir bibliotekininkai aktyviai siekia tobulinti gebėjimus, susijusius su skaitymo kultūros puoselėjimu, skaitytojų įtraukimu bei inovatyvių skaitymo iniciatyvų kūrimu. Skaitymo skatinimas išlieka viena pagrindinių viešųjų bibliotekų misijų, todėl šis rezultatas atspindi ne tik institucijos tapatybę, bet ir jos svarbų vaidmenį visuomenėje.

Labai daug dėmesio specialistai skiria ir kultūrinių renginių organizavimui bibliotekoje bei biblioterapijai – šias sritis aktualiomis įvardijo po 37 respondentus (33 proc.). Tai rodo, kad bibliotekos tampa ne tik informacijos, bet ir bendruomenės emocinės gerovės centrais, kuriuose organizuojamos įvairaus pobūdžio kultūrinės, edukacinės ir terapinės veiklos, padedančios stiprinti bendruomeniškumą bei skatinti socialinę įtrauktį.

Vienodai reikšminga sritis – edukacinių programų kūrimas ir įgyvendinimas ją pasirinko 37 dalyviai (33 proc.). Šis rezultatas atspindi tendenciją, kad bibliotekos vis labiau įsitraukia į neformalaus švietimo procesus, siūlydamos edukacinius užsiėmimus įvairioms amžiaus grupėms, nuo vaikų iki suaugusiųjų.

Kiti dažniau pasirenkami tobulinimosi laukai apima efektyvią komunikaciją, viešinimą ir ryšius su žiniasklaida, kuriuos pasirinko 24 dalyviai (22 proc.), bibliotekos parodų rengimą ir eksponavimą – 23 dalyviai (21 proc.), bei specialiųjų poreikių vartotojų aptarnavimą, kuriuo domėjosi 19 dalyvių (17 proc.). Šie pasirinkimai atspindi siekį stiprinti viešąją bibliotekos įvaizdį, didinti paslaugų prieinamumą įvairioms visuomenės grupėms ir kurti įtraukią, visiems prieinamą aplinką.

Mažiau aktualios kompetencijos – fondų komplektavimas, organizavimas ir apskaita, kurią pasirinko 19 dalyvių (17 proc.), Mokomųjų renginių rengimas ir organizavimas (mokymai gyventojams) – 17 dalyvių (15 proc.), bei medijų ir informacinis raštingumas, kuriuo domėjosi 16 dalyvių. Šios sritys glaudžiai susijusios su kasdiene bibliotekos veikla, jos efektyvumu bei gebėjimu prisitaikyti prie sparčiai besivystančių informacinių technologijų.

Mažesnę dėmesį bibliotekų specialistai skiria teisės pagrindų kompetencijos tobulinimui – ją domėjosi 14 dalyvių (13 proc.). Autorių teisių ir intelektinės nuosavybės kompetencija sulaukė 12 dalyvių (11 proc.) susidomėjimo, raštvedybos – 11 respondentų (10 proc.), interneto svetainių kūrimo ir administravimo – 10 respondentų (9 proc.), o senųjų spaudinių priežiūra taip pat buvo aktuali 10 apklausos dalyvių (9 proc.). Šios sritys dažniausiai siejamos su specifinėmis darbo funkcijomis ar tam tikrų padalinių veikla.

Diagrama 7. KLABB specialistų profesinių ir specialiųjų kompetencijų stiprinimo poreikis

Rečiau pasirenkamos, tačiau ilgalaikėje perspektyvoje svarbios kompetencijos apima bibliotekų valdymą, kuris buvo aktualus 7 dalyviams (6 proc.), paslaugų integravimą į ugdymosi procesą – taip pat 7 dalyviams (6 proc.), o duomenų bazių administravimas ir kultūros paveldo metaduomenų kūrimas domino po 6 dalyvius (5 proc.). Tai rodo, kad šios temos yra svarbios siauresniam specialistų ratui, tačiau turi reikšmės institucijos strateginei plėtrai ir veiklos tobulinimui.

Apibendrinant, apklausos rezultatai atskleidžia, kad bibliotekų specialistai labiausiai siekia tobulinti skaitymo skatinimo, edukacinių ir kultūrinių veiklų, projektinio darbo bei skaitmeninių paslaugų kūrimo kompetencijas. Tai patvirtina bibliotekų, kaip dinamiškų, inovatyvių ir įtraukiančių kultūros bei švietimo centrų, vaidmenį šiuolaikinėje visuomenėje.

1.8 Siūlomas organizavimas ir mokymų formos

Apklausos rezultatai atskleidžia, kad Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai vertina įvairias mokymosi organizavimo formas, tačiau aiškiai dominuoja kontaktiniai mokymai (55 resp. / 50 proc.). Nuotoliniai mokymai taip pat sulaukė panašaus susidomėjimo (56 resp. / 50 proc.). Šie rezultatai rodo, kad darbuotojai vienodai vertina tiek galimybę tiesiogiai bendrauti su lektoriais ir kolegomis, tiek lankstumą, kurį suteikia mokymasis nuotoliniu būdu, nepriklausomai nuo vietos.

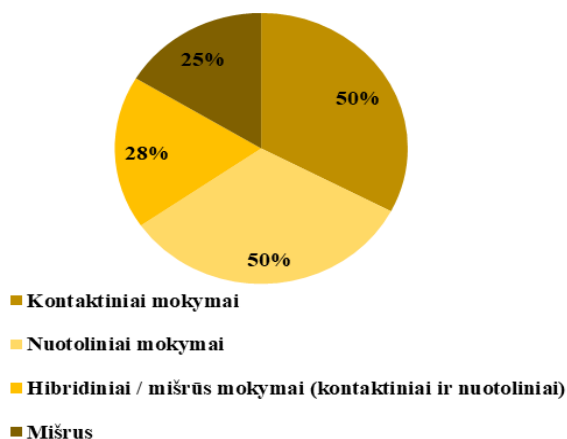

Diagrama 8. Priimtinausias organizavimo būdas

Hibridiniai mokymai (31 resp. / 28 proc.) ir mišrūs mokymai (28 resp. / 25 proc.) taip pat sulaukė reikšmingo dėmesio, patvirtindami, kad daliai respondentų priimtinas gyvo ir nuotolinio mokymosi derinys.

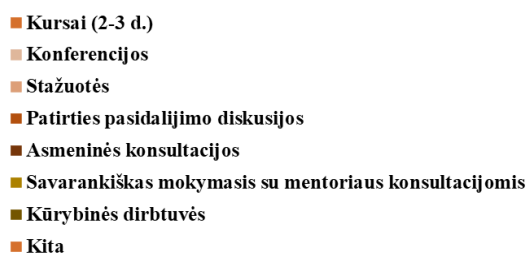

Diagrama 9. Priimtinausia mokymosi forma

Tarp kitų populiarių formų išsiskiria stazuotės (46 resp./41 proc), kurios leidžia įgyti praktinės patirties ir pritaikyti žinias realioje darbo aplinkoje, bei seminarai, kūrybinės dirbtuvės ir trumpalaikiai kursai po 30 respondentus (27 proc.) – šios formos vertinamos dėl galimybės koncentruotai gilinti konkrečias kompetencijas. Mažesnis respondentų skaičius pasirinko patirties pasidalijimo diskusijas (20 resp./ 18 proc.), asmenines konsultacijas (12 resp./11 proc.) ir savarankišką mokymąsi su mentoriaus pagalba (9 resp./8 proc.), kas rodo, jog

individualios mokymosi formos bibliotekų specialistams yra mažiau aktualios. Toks pasiskirstymas rodo poreikį išlaikyti mokymų įvairovę ir derinti skirtingas formas, užtikrinant prieinamumą ir mokymosi lankstumą visų lygių bibliotekų darbuotojams.

1.9 Priežastys trukdančios dalyvauti mokymuose

Apklaustos duomenys atskleidžia, kad dalis Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistų per pastaruosius metus nedalyvavo kvalifikacijos tobulinimo mokymuose dėl įvairių priežasčių. Dalis respondentų nurodė, kad dar neturėjo galimybės dalyvauti, nes yra neseniai įsidarbinę bibliotekose ir tik pradeda savo profesinę veiklą. Kiti pažymėjo, kad negauna pakankamos informacijos apie vykstančius kvalifikacijos tobulinimo renginius. Pagrindinės kliūtys, trukdančios dalyvauti mokymuose, yra susijusios su organizaciniais veiksniais: 5 respondentai (5 proc.) teigė, kad mokymų laikas jiems yra nepatogus, 3 respondentai (3 proc.) nurodė, kad negauna informacijos apie mokymus, o 2 dalyviai (2 proc.) pabrėžė, jog siūlomų mokymų temos jiems nėra aktualios.

Šie rezultatai rodo, kad dalyvavimą kvalifikacijos tobulinimo veiklose lemia ne tik individuali darbuotojų motyvacija, bet ir institucinių sprendimų bei informacijos sklaidos kokybė, todėl siekiant užtikrinti aktyvesnį specialistų įsitraukimą būtina gerinti informacijos prieinamumą, suderinti mokymų laiką su darbuotojų galimybėmis ir atnaujinti mokymų turinį, atsižvelgiant į profesinius poreikius.

Net 96 (91 proc.) apklaustųjų teigė, kad mokymai ar stažuotės, kuriuose jie dalyvavo, buvo kokybiški ir atitiko lūkesčius, kas rodo aukštą organizuojamų kvalifikacijos tobulinimo veiklų vertinimą tarp bibliotekų specialistų. 4 respondentų (4 proc.) nurodė, jog mokymai buvo kokybiški, tačiau jie pageidautų tam tikrų pokyčių ar patobulinimų. 3 (3 proc.) apklaustųjų neturėjo aiškos nuomonės šiuo klausimu, o likusi dalis respondentų (6 resp./5 proc.) pažymėjo, kad mokymuose ar stažuotėse nedalyvavo, todėl negalėjo įvertinti jų kokybės. Šie rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistai paprastai yra patenkinti kvalifikacijos tobulinimo veiklų turiniu ir forma, o pasitikėjimas jų kokybe sudaro pagrindą tęstiniam profesiniam tobulėjimui bei motyvacijai dalyvauti panašiose iniciatyvose ateityje.

Pageidavimai, kuriuos išsakė specialistai, buvo tokie: didesnė mokymų įvairovė ir aktualesnės temų pasirinktys. Taip pat norima daugiau nuotolinių mokymų bei siekiama, kad temos nesikartotų. Respondentai pageidavo įvairesnių lektorių, kurie dalintųsi ne tik teorinėmis žiniomis, bet ir praktine patirtimi.

1.10 Žinių praktinis taikymas bibliotekoje

Mokymuose ir stažuotėse dalyvavę bibliotekų specialistai pritarė, kad mokymai buvo vertingi. Dauguma jų teigė, jog įgytas žinias pritaikė tiek savo profesinėje aplinkoje, tiek asmeniniame gyvenime. Vienas apklaustos dalyvis nurodė, kad dalį žinių panaudojo kurdamas edukacijas ir mokymus. Kitas pažymėjo, kad įgytą patirtį taiko organizuodamas renginius, mokymus ir užsiėmimus su vaikais. Dar vienas dalyvis pabrėžė, kad dalį įgytų žinių pradėjo taikyti iškart po mokymų – pakeitė požiūrį į temas, apie kurias buvo kalbėta, nors dalis informacijos laikui bėgant pamiršo. Po paskaitos apie dirbtinį intelektą įgytas žinias jis iš karto

pradėjo taikyti darbe. Po mokymų apie edukacijų kūrimą dalyviai naudojos savo užrašais bei sudarytu renginių planavimo modeliu. Po mokymų apie stereotipus keitėsi požiūris į sprendimų priėmimo procesus. Kiti dalyviai teigė, kad mokymuose įgytas žinias pritaiko dirbdami su kultūros paveldo objektų metaduomenų kūrimu, KPO skaitmeninimu, duomenų bazių naudojimu ir kitose veiklose. Vienas dalyvis pažymėjo, kad praktiniame darbe pasinaudojo įgytomis žiniomis, o kitų bibliotekų darbuotojų patirtis buvo labai įdomi ir vertinga. Lektorių pasidalinimai edukacinių mokymų patirtimi, mokymų metu taip pat buvo įdomūs ir naudingi. Po mokymų dalyviai išplėtė veiklas darbe, pavyzdžiui, bendradarbiaudami su Jaunimo savanoriška tarnybos savanoriais. Dalyvis, dalyvavęs mokymuose apie renginių organizavimą, teigė, kad dabar renginiams pradeda ruoštis anksčiau ir taiko naujas idėjas, tokias kaip siurprizo–dovanėlės po kėde panaudojimas.

2. Išvados

1. Analizuojant bendrąsias kompetencijas, dalyviai labiausiai vertino kūrybiškumo ugdymą (50 resp), viešojo kalbėjimo įgūdžių tobulinimą (38 respondentai) ir psichologijos žinių gilinimą (35 respondentai). Šiek tiek mažiau dėmesio sulaukė konfliktinių situacijų valdymas bei lankytojų aptarnavimo kultūra ir vartotojų teisių apsauga (pasirinko po 27 respondentus), o streso valdymas ir kritinis mąstymas buvo aktualus atitinkamai 26 ir 19 respondentų. Šie rezultatai rodo, kad bibliotekų darbuotojams svarbu ne tik įgyti profesinių žinių, bet ir ugdyti gebėjimus efektyviai bendrauti, kūrybiškai spręsti problemas, valdyti stresą bei tinkamai reaguoti į lankytojų poreikius.
2. Tyrimas atskleidė, kad labiausiai tobulintinos kompetencijos yra knygų populiarinimo ir skaitymo skatinimo strategijos – jas pasirinko net 41 dalyviai. Antroje-trečioje vietoje pagal aktualumą atsidūrė kultūrinių renginių organizavimas bibliotekoje bei biblioterapija, kurias nurodė 37 respondentai. Taip pat 37 dalyviai domėjosi edukacinių programų kūrimu ir įgyvendinimu. Tarp dažniausiai pasirinktų sričių išsiskyrė projektų rengimas ir vykdymas (33 respondentai) bei virtualių paslaugų ir produktų kūrimas (24 respondentai).
3. Mažiausiai aktualiomis kompetencijomis specialistai įvardijo „WordPress svetainės kūrimą ir administravimą“ – šią sritį aktualia laikė tik 37,8 % respondentų. Dar mažesnio susidomėjimo sulaukė „Rankraščių ir archyvų fondų organizavimo bibliotekoje“ mokymai, kuriuos aktualiais laikė tik 28,8 % dalyvių
4. Dauguma dalyvių nurodė pageidaujantys kontaktinių (55 %) ir nuotolinių mokymų (56 %). Taip pat populiarios buvo stažuotės – jas pasirinko 46 % respondentų. Hibridiniai arba mišrūs mokymai sulaukė 31 % dalyvių pasirinkimų, užimdami trečią vietą pagal populiarumą tarp pateiktų variantų.
5. Pagrindinės priežastys, dėl kurių bibliotekų specialistai nedalyvauja mokymuose, yra nepatogus laikas, informacijos trūkumas bei mokymų temų neaktualumas. Nepatogus laikas dažnai susijęs su darbo krūviu, nes darbuotojai negali skirti pakankamai laiko papildomam profesiniam tobulinimuisi. Informacijos trūkumas reiškia, kad darbuotojai ne visada gauna išsamią informaciją apie siūlomus mokymus, jų turinį, datą ar formą, todėl negali tinkamai planuoti savo dalyvavimo. Be to, mokymų temų neaktualumas rodo, kad pasiūlytos programos ne visada atitinka darbuotojų realius darbo poreikius ar profesinius interesus, dėl ko motyvacija dalyvauti sumažėja. Visa tai pabrėžia būtinybę geriau suderinti mokymų pasiūlą su darbuotojų poreikiais ir užtikrinti tinkamą informacijos sklaidą bei patogų dalyvavimo laiką.

Siekiant tobulinti KLAVB specialistų kompetencijas, rekomenduotina:

1. Organizuoti kūrybiškumo dirbtuves ir problemų sprendimo sesijas, viešojo kalbėjimo bei komunikacijos mokymus, psichologijos ir konfliktų valdymo seminarus, taip pat trumpus kursus streso valdymo ir kritinio mąstymo temomis. Šios kompetencijos padės darbuotojams efektyviau bendrauti su lankytojais, kūrybiškai spręsti problemas ir geriau reaguoti į lankytojų poreikius.
2. Prioritetą teikti knygų populiarinimo ir skaitymo skatinimo strategijoms, kultūrinių renginių organizavimui, biblioterapijai, edukacinių programų kūrimui bei projektų rengimui ir vykdymui. Papildomai siūlyti mokymus virtualių paslaugų ir produktų kūrimui. Mažiausiai aktualias sritis, tokias kaip WordPress svetainės kūrimas ar archyvų fondų organizavimas, galima pasiūlyti kaip savarankiškas ar papildomas mokymosi galimybes.
3. Daugiausia dėmesio skirti kontaktiniams ir nuotoliniams mokymams, papildomai organizuoti stažuotes bei hibridinius kursus tiems, kurie nori lanksčios mokymų formos. Rekomenduojama derinti teorinę ir praktinę dalis, kad bibliotekų specialistai galėtų įgytas žinias pritaikyti profesinėje veikloje.
4. Dalis specialistų teigia negaunantys informacijos apie mokymus, todėl būtų naudinga siųsti priminimus bei pateikti nuorodas į pusmečio mokymų planą Klaipėdos ir Tauragės apskričių savivaldybių viešųjų bei mokyklų bibliotekų specialistams. Tai padėtų užtikrinti, kad informacija būtų gaunama laiku ir būtų galimybė tinkamai planuoti dalyvavimą kompetencijų tobulinimo renginiuose.

KLAVB darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo apklausa

Jūsų bibliotekos, kuriai atstovaujate, pavadinimas

- ☐ Jurbarko rajono savivaldybės viešoji biblioteka
- ☐ Klaipėdos miesto savivaldybės Imanuelio Kanto viešoji biblioteka
- ☐ Klaipėdos rajono savivaldybės Jono Lankučio viešoji biblioteka
- ☐ Kretingos rajono savivaldybės Motiejaus Valančiaus viešoji biblioteka
- ☐ Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešoji biblioteka
- ☐ Pagėgių savivaldybės Vydūno viešoji biblioteka
- ☐ Palangos miesto savivaldybės viešoji biblioteka
- ☐ Šilalės rajono savivaldybės viešoji biblioteka
- ☐ Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešoji biblioteka
- ☐ Skuodo rajono savivaldybės Romualdo Granausko viešoji biblioteka
- ☐ Tauragės rajono savivaldybės Birutės Baltrušaitytės viešoji biblioteka

2. Jūsų pareigos*

- ☐ Padalinio vadovas
- ☐ Vyriausiasis bibliotekininkas
- ☐ Vyresnysis bibliotekininkas
- ☐ Bibliotekininkas
- ☐ Metodininkas
- ☐ Kita.....

3. Kaip dažnai dalyvaujate KLAVB organizuojamuose kompetencijų ugdymo renginiuose?* Įvertinkite pastarųjų 12 mėnesių laikotarpį.

- ☐ Bent vieną kartą per metus
- ☐ 2-3 kartus per metus
- ☐ 4-6 kartus per metus
- ☐ 7 kartus ir daugiau
- ☐ Nedalyvavau nei karto, nes *(nurodykite priežastį)*

4. Nurodykite, kokių žinių ir įgūdžių įgijimas ar tobulinimas Jums šiuo metu yra aktualiausias*: Pažymėkite 1-3 tinkančius variantus.

- ☐ Įstaigos atstovavimo
- ☐ Strateginio vadovavimo
- ☐ Lyderystės
- ☐ Komandinio darbo
- ☐ Efektyvaus mokymosi ir žinių sisteminimo pagrindų
- ☐ Kritinio mąstymo
- ☐ Kūrybiškumo ugdymo
- ☐ Emocinio intelekto
- ☐ Streso valdymo
- ☐ Konfliktinių situacijų valdymo
- ☐ Kalbos kultūros
- ☐ Viešojo kalbėjimo

- Psichologijos (įvairaus amžiaus tarpsnio ypatumai, bendravimas su psichinę negalia turinčiais asmenimis ir pan.)
- Lankytojų aptarnavimo kultūra ir vartotojų teisių apsauga
- Vartotojų teisių ir duomenų apsaugos
- Raštvedybos
- Užsienio kalbų
- Kita.....

5. Kokias profesines ir specialiąsias kompetencijas pageidaujate tobulinti?* *Pažymėkite 1-5 tinkančius variantus.*

- Bibliotekų valdymas
- Bibliotekos veiklos monitoringas ir vertinimas
- Efektyvi komunikacija, viešinimas, ryšiai su žiniasklaida
- Teisės pagrindai (darbo teisė, autorių teisės ir t.t.)
- Autorių teisės ir intelektinės nuosavybės teisė
- Fondų komplektavimas, organizavimas ir apskaita
- Senujų spaudinių priežiūra, saugojimas ir įrišimas
- Tradicinės bibliotekinės paslaugos (leidinių ir dokumentų išdavimas, skolinimas į namus)
- Virtualių paslaugų ir produktų kūrimas ir diegimas
- Interneto svetainių kūrimas ir administravimas
- Duomenų bazių administravimas, naudojimas ir viešinimas
- Informacijos atranka, paieškos strategijos, užklausų tenkinimas (darbas su vartotojais)
- Tarpbibliotekinio abonemento paslauga
- Kultūros paveldo objektų metaduomenų kūrimas
- Kultūros paveldo objektų skenavimas
- Krašto paveldo gido turinio kūrimas ir pildymas
- Kultūrinių renginių organizavimas bibliotekoje
- Mokomųjų renginių rengimas ir organizavimas (mokymai gyventojams)
- Edukacinių programų kūrimas, organizavimas ir įgyvendinimas
- Bibliotekos parodų rengimas ir eksponavimas
- Projektų rengimas ir vykdymas
- Specialiųjų poreikių vartotojų aptarnavimas
- Knygų populiarinimo ir skaitymo skatinimo strategijos
- Biblioterapija
- Paslaugų integravimas į ugdymo(si) procesą
- Skaitmeninis raštingumas
- Medijų ir informacinis raštingumas
- Kita

6. Kompetencijų ugdymo programų. Prašome įvertinti KLAVB kompetencijų ugdymo programų aktualumą nuo 1 iki 5, kur 5 – labai aktualu, o 1 – visai neaktualu*:

[illegible]

Suaugusiųjų ir vaikų aptarnavimas bibliotekoje: paslaugos, specifika, gerieji pavyzdžiai	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Edukacinių programų kūrimas, organizavimas ir įgyvendinimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kūrybiškumo kompetencijos bei refleksijos ugdymas įgyvendinant edukacines programas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Edukacijų vedimo praktikumas. Atvejo analizė	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tarpbibliotekinio abonemento paslaugos TBA-S funkcionalumo vykdymo metodai	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tarpbibliotekinio abonemento ir tarptautinio tarpbibliotekinio abonemento paslaugos teikimas ir vykdymas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bibliotekų statistika ir veiklos tyrimai	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wordpress svetainės kūrimas ir administravimas	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7. Kaip vertinate KLAVB specialistų mokymų / stažuočių programas, kuriose esate dalyvavęs?*

- ☐ Mokymai / stažutės buvo kokybiški
- ☐ Mokymai / stažutės buvo kokybiški, tačiau pageidauju pokyčių (perėjimas į klausimą Nr. 8)
- ☐ Mokymai / stažutės buvo nekokybiški (perėjimas į klausimą Nr. 9)
- ☐ Neturiu nuomonės
- ☐ Mokymuose / stažutėse nedalyvavau

8. Nurodykite, kokių pokyčių pageidaujate*:

.....

.....

9. Nurodykite priežastis, kodėl mokymai/ stažutės buvo nekokybiški*:.....

.....
.....

10. Kaip vertinate KLAVB organizuotus kviestinių lektorių mokymus, kuriuose esate dalyvavęs?*

- ☐ Mokymai kokybiški
- ☐ Mokymai buvo kokybiški, tačiau pageidauju pokyčių
- ☐ Mokymai buvo nekokybiški
- ☐ Neturiu nuomonės
- ☐ Mokymuose nedalyvavau

11. Kokių KLAVB kvalifikacijos kėlimo plano pokyčių pageidautumėte ateityje?*

- ☐ Įvairesnės mokymų / stažuotčių temų pasiūlos (*prašome nurodyti temą*)
- ☐ Mokymų / stažuotčių programa tenkina, pokyčių nepageidauju
- ☐ Neturiu nuomonės
- ☐ Kita

12. Prašome nurodyti Jums aktualią mokymų temą:

.....

13. Kuri mokymosi forma Jums priimtinausia?* *Pažymėkite 1-3 tinkančius variantus.*

- ☐ Kontaktiniai mokymai
- ☐ Nuotoliniai mokymai
- ☐ Hibridiniai / mišrūs mokymai (kontaktiniai ir nuotoliniai)
- ☐ Seminarai
- ☐ Kursai (2-3 d.)
- ☐ Konferencijos
- ☐ Stažuotės
- ☐ Patirties pasidalijimo diskusijos
- ☐ Asmeninės konsultacijos
- ☐ Savarankiškas mokymasis su mentoriaus konsultacijomis
- ☐ Kūrybinės dirbtuvės
- ☐ Kita

14. Jūsų pasiūlymai ar pageidavimai KLAVB kompetencijų ugdymo organizavimui:

.....
.....

15. Kokios pagrindinės kliūtys trukdo dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose?

- Negaliu skirti laiko mokymams dėl didelio užimtumo
- Organizuojami mokymai man nėra aktualūs
- Mokymai vyksta man nepatogiu laiku
- Negaunu informacijos apie mokymus
- Kita:.....

16. Kaip KLAVB mokymuose įgytas žinias pritaikėte praktiškai savo bibliotekoje?